

MAGYAR LAJKA

Nemzeti Múzeum könyvtárának
BUDAPEST

X. évfolyam, 261 (2833) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Ünnepélyesen fogadta Nagyvárad a harctérről hazatért győzelmes háziezredeit

Büszke öntudat tölti el Szent László városát, hogy honvédei résztvettek a világtörténelem legnagyobb küzdelmében

— A jó Isten hazáhozta huszárainkat és tüzeinket az orosz front-ról. Háromezer kilométert tettek meg ezek a hősök, hogy résztvehessenek Európának a bolsevizmustól való megmentésében. Hogy mennyit harcoltak és hogyan harcoltak a vörös veszedelem ellen, azt naponta olvashattuk a haditudósításokban. Ott voltak a Kárpátok lejtőin, Galícia, Ukrajna felszabadításánál, a Donec mentét tisztították meg a szovjetcsapatoktól és a magyar hősiességnek újabb és újabb tanujelét adták. Más volt ez a küzdelem, mint 1914 után, tüzel-vassal rohamozták meg a gyakran túlerőben lévő ellenséget, amely elpusztítással fenyegette egész Európát. S a magyar hősök jól megállták helyüket minden ponton, ahova csak állította őket a hadiérdek. Nem ismertek akadályt, nem ismertek forróságot a nyári harcok alatt és nem ismertek hideget most, a tél beálltával. Magyar hősök, hazatérő drága fiaink, szerelellettel, forró szívvel, Isten elé boruló lélekkel köszöntünk benneteket, akik hazajöttetek, hogy a honi határokat is védjétek, ha egykor arra kerülne a sor. A fogadtatás, ami benneleket ez a város részesei, bizonyíthatja azt a soha sem lankadó szeretetet, amit veletek szemben érzünk.

Nagyvárad. Saját tudósítás. Csütörtökön reggelre zászlódíszet öltött Nagyvárad. Ma délre jelezték honvédek hazaérkezését és a város apraja-nagyja kislelet az őszi borongásban az utcákra, hogy hőseinket méltóképpen fogadhassák.

Az ünnepies fogadtatás a Szent László-téren zajlott le, de végig az egész főutca megtelt embersokasággal. Végig a nagyalomásig, iskolások, növendékek álltak sorfalat, akik mögött a nagyközönség sorakozott fel, virággal kezükben. Zászlók és virágok, örömtől kipirult arcok jelezték a nagy napot. Ugyanekkor a forgalom is megállt, feltűntek a hős huszárok táncoló paripáikon. A Lukács György-utcán és a Hortthy Miklós-uton beláthatatlan sorokban állott bevonulásra készen a tüzérezred is. Tizenegy óra előtt néhány perccel felharsant a vezényszó és óriási lelkesedés, zászlólengetés, virágok hirtése közben megkezdte a városbavonulását a két háziezred.

Ünnepélyes fogadás a Szent László-téren

A Szent László-teret már 10 órakor lezárták a díszsokos rendőrök. Az Országzászló elé egymásután érkeztek az előkelőségek. Elsőnek vitéz *Nadányi* János alispán érkezett a megye főszékviseelői karával. Egymásután érkeztek *Szabó* János felsőházi tag, a frontarcos, tűzarcos, levante-alakulatok zászlóval. Az Országzászlóval szemben már elfoglalta helyét a zenekar, az ültészen pedig a hadapródiskola növendékei álltak sorfalat.

A teret teljesen betöltötték az is-

kolások és az ünneplő nagyváradiak ezrei. Az Országzászló előtt két dísz-

Dr Soós István polgármester beszéde

Pontban három negyed 11-kor kürt szó jelezte a helyőrségparancsnok érkezését. A zenekar a Himnuszit játszotta. Autó megy a hazaérkezett ezred parancsnokaiért, akik katonás rövidséggel jelentést tesznek, azután Soós István dr. polgármester áll a mikrofon elé:

Nagyméltóságú Altábornagy Ur!
Vitéz Honvédek!
Magyar Testvéreim!

Ezelőtt 3 nappal, e hó 17-én abban a szerencsés helyzetben voltam, hogy Nagyvárad város közönsége nevében, Nyiregyházán, azon a gyönyörűségeken ünnepem, amelyen a harctérről hazatérő honvéd-dandárt ünnepeltük, s amelyen még az ég is mosolygott, gyönyörű napsütésben — hitet tettem Magyarország Kormányzója előtt Nagyvárad város polgárságának lojalitásától és ennek a városnak hódolatát tolmácsoltam a Legfőbb Hadur előtt, ugyanakkor pedig szívem mélyéből üdvözöltem a Nyiregyházán székelő dandár nagyvárad-i ezredét, a huszárezredet s ezen ezred élén a parancsnokot, továbbá a lovastüzérezredet, s ennek élén a parancsnokot, kik csapataikat diadalra vezették az orosz harctéren, aránylag csekély áldozattal, győztesen tértek vissza, a Magyar Haza ölelő karjaiba.

Tolmácsoltam a Kormányzó Ur Öfömméltóságának Nagyvárad város hódolatát és azt, hogy Szent László város polgársága ámbár aggódo sóhajokkal kísérte a harctéren működő ezredet

ruhás városi hajdú tartja a város hatalmas, nemzeti és a város színeivel díszített babérkoszorút. Rohamsisakos katonák hozzák a huszárok és tüzeik babérkoszorúit.

Közben sorba érkeznek az előkelőségek. *Schriffert* Béla dr. apostoli kormányzói helynök, érkezik, aztán a hivatalok, intézmények, intézetek, egyesületek kiküldöttei. *Soós* István dr. polgármester, *Hlatky* Endre dr. főispán a város vezetőségével, dr. *Lurz* Emil német konzul, *Gyöngyössi* István dr. és *Thury* Kálmán dr. vezetésével a bíróság és az ügyészség, *Dessewffy* Emil repülőterparancsnok.

Levett kalappal állunk meg azon hős katonák emléke előtt, akik többé soha sem látják meg a Körös partját, a bihari rónát, s Szent László városának mosolygó terét, kiknek kihulló vére újabb áldozat, a nagy oltáron, amelyre az van ráírva: „Hungária”. Istennek kegyelme és az ezredparancsnokok bölcsessége folytán kevés áldozattal sikerült a kitzótt célt elérni, amiért külön is hálásak kell lennünk nekik, akik bajtársi szeretettel örködték legénységük minden tagja fölé.

Es most, midőn büszke örömmel üdvözlöm a visszatért nagyvárad-i huszárezredet és lovastüzérezredet, hős parancsnokaikkal az élükön és meghajtom előttük az elismerés zászlaját, teszem ezt azzal a szent hittel, hogy fáradságuk nem volt hiábavaló, hogy ezzel is hozzájárultak egy nagy boldog Szent Istváni Magyar Birodalom visszaállításához és fenntartásához!

Eljen a Kormányzó Ur Öfömméltósága!
Eljen a m. kir. Honvédség!
Eljenek a harctérről visszatérő hős nagyvárad-i ezredet és vezetőik!

A huszárezred parancsnoka válaszol a beszédre

A beszédet a Sas-palotára szerelt négy hangszóró továbbította a térre. A polgármester üdvözlő szavai után a huszárezred parancsnoka köszönte meg a fogadtatást:

Nagyméltóságú Vezérőrnagy Ur!
Méltóságos Polgármester Ur! Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Hálás szívvel köszönöm meg méltóságos polgármester urnak hozzám intézett, meleg üdvözlő szavait és ennek a régi történelmi magyar városnak azt a szerető ünnepi fogadtatást, mellyel házból visszatérő háziezredének fiait, a *Nádasy* huszárezred és az 1. lovas tüzérezredet újbol jaltai közé fogadja.

Felémelő érzés a kötelességteljesítés után megtérni az otthonba, de még felemelőbb érzés, hogy a feladatot, melyet Legfőbb Hadurunk, a Kormányzó Ur Öfömméltósága reánk bízott, becsületesen elvégeztük.

A magyar honvéd megtette kötelességét, mint a nullban, úgy a jelenben is. A magyar huszár és a lovas tüzér, szinte legyőzhetetlen akadályokon át, hazájától közel 2000 kilométer távolságban, egy szívós, hatalmas, erős ellenséggel szemben is megállta helyét és becsületet, elismerést szerzett

a magyar honvéd névnek.

A mai gépesített és motorizált hadseregek között is beigazolta, hogy rájuk szükség van és hogy a jövő háborújában is nélkülözhetetlen.

A szovjet elleni hadjárat folyamán, a magyar lovasság által véghez vitt haditettek közül, szabadon csak két kimagasló eredményt említenem. Első esetben, mikor a gépkocsizó seregtesteink, Podolia járhatatlan útjain elakadtak, a huszárezredek, a lovas tüzérszázadok, a gépkocsizó seregtestek között merészen előretörve tették lehetővé a gépkocsizó részek továbbjutását és az előnyomulást folytatását; — a másik esetben a szövetséges páncélos seregtesteknek a Fekete-tenger felé való lekanyarodását és Nikolajew, fekete-tengeri hadikikötő elfoglalását a huszárezredeknek és a lovas tüzérszázadoknak eddig el sem képzelt menetteljesítményekkel való gyors előretörése tette lehetővé azáltal, hogy a páncélos seregtestek oldalát és háttát, nehéz harcok között, biztosította.

Nagy szövetségeseink nem is farkasok az elismeréssel és megbecsüléssel a magyar honvédek, akiket vállaltan harcoltak a kultúráért.

Távol a házánktól is a hazánkat szolgáltuk, hogy megmentsük attól a borzalmas sorsától népünket, mely kérelhetetlenül közeledett felénk.

Mi közelről láttuk a bolsevista paradicsomot. Láttuk az állati sorban levő szegény munkást és földművest, rongyosan, piszkosan agyonhajszoltan. Láttuk a százezer holdas gyönyörű búzaföldeket, Európa legjobb búzáját, ugyanekkor a nép nem ismerle a renész kenyéret. Láttuk a végeláthatatlan cukorrépa-földeket, de ugyanakkor azt is láttuk, hogy a szegény orosz gyermek nem ismeri a cukrot.

Láttuk a meggyalázott templomokat az istentelenség szörnyű nyomait, a leírhatatlan piszkot, szegénységet, a megfélemlített, riadt szemű embereket, akiknek az élete soha sem volt biztos, és láttuk azt is, hogy az Ur-isten akaratából hogyan roppant össze ez a hatalmas kolosszus, melyet Szovjetbirodalomnak neveztek.

Messzire jártunk Hazánktól tudtuk, hogy ezalatt az idő alatt idehaza is több lett a gond, nehezebb az élet, de a magyar honvéd 1000 és 1000 kilométeres utat tett a nyomor és szenvedés országában, tehát meg tudja becsülni azt, amit az édes magyar háza neki juttatni tud.

Itt az Országzászló lábánál gondolatunk elszáll hősi halottaink sírjához, kik ebben a keresztes háborúban a legdrágábbat, ifjú életüket áldozták a szent célért, a bolsevizmus letöréséért, kiknek sírhanljai a Kárpátoktól a Dnyeperig Podoliában és Ukrajnában szétszórtan bár, de fennhirdetik a magyar honvéd soha el nem muló vitézségét.

Hősi halottak! Mindazt a szeretetet, virágot, amit nekünk juttatott a város közönsége, engedjétek meg, hogy jelkesen koszoruba foglalva, lehelyezzük az Országzászló elé, emléketekre!

A gyönyörű beszéd után az ezredparancsnokok és Soós István dr. polgármester elhelyezték a hatalmas borbélykoszorúkat, miközben a zenekar a Himnuszot játszotta.

Tizenegy óra után 10 perccel hatalmas éljenzés hangzik a Bémer-tér felől, a hidnál iskoláslányok virágot szórnak az utra, a zenekar belekezd a „Jenő tihareg” indulóba. Táncoló paripán feltűnik az ezredfőrs parancsnoka. Utána egymásután következnek hosszú sorokban pompás fekete és sárga lovakon a nagyszerű magyar katonák. Az órid-

Uj hadművelet kezdődött a keleti hadszíntér több szakaszán

Moszkva körül harcokocsikkal folyik a csata. Tulától délre egy német ék áttörte a szovjet védelmi vonalat

Roosevelt tehetetlen a szénbányász-sztrájkokkal szemben

A Mai Nap írja: Londonba érkezett jelentés szerint az Azovi tengertől északra újabb német támadás indult. A támadás élén Guderian tábornok páncélos erői állanak.

A szovjet rádió jelentése szerint a németek Tulától délre behatoltak a szovjet vonalakba. Egy erős német ék áttörte a szovjet védelmi vonalakat.

Ankarából jelentik: A török kormány minden előkészületet megtett arra az esetre, ha Szevasztopol eleste után a szovjet flotta török kikötőbe akarna menekülni.

Ankarából jelentik: Hir szerint Litvinov Teheránban találkozott Wavel tábornokkal és vele tanácskozást folytatott.

mincezer munkás sztrájkol. A termelés itt napi százötvenezer tonnával csökken. Roosevelt tárgyalásokat folytat a vasuti vállalatok vezetőivel, hogy elejét vegye a vasutas sztrájk kitörésének. (MTI)

Washingtonból jelentik: (Német TI) Roosevelt elnök Lewishez, a CIO bányászszakszervezet elnökéhez és három acéltársaság elnökeihez, amelyeknek szénbányáiban a bányászok sztrájkolnak, levelet intézett és ebben követte, hogy kezdjék meg a munkát. — Azt javasolja, hogy a nemzeti szükségállapot idejére a szervezeti kérdésekre nézve maradjanak meg az eddigi állapotok mellett, vagy vessék alá magukat a döntőbíráskodásnak. Roosevelt ugyanakkor a vasutas szakszervezetekkel is tárgyalásokat folytat, hogy megelőzze a december 7-ére kitűzött vasutas sztrájkot. (MTI)

DENTZ TÁBORNOK LESZ HUNTZIGER UTÓDA (?)

Vichyből jelenti a Mai Nap: Francia politikai körökben arra számítanak, hogy az új hadügyminiszter Dentz tábornok lesz.

Egy évvel ezelőtt csatlakozott Magyarország a hármass egyezményhez

— Olasz lap cikke a csatlakozás jelentőségéről —

Rómából jelentik: (MTI) A Messagero megemlékezik november 20-áról, amikor egy évvel ezelőtt Magyarország csatlakozott a háromhatalmi egyezményhez. A lap megállapítja, hogy Magyarország elsőnek csatlakozott ahhoz az egyezményhez, amely meg akarja valósítani az új európai rendet. A magyar nemzet ezzel a csatlakozással az európai nemzetek közül elsőnek adta bizonyosságát annak, hogy mályen tudatában van kötelességeinek. A csatlakozás tanulsága a mindenkori megingathatatlan barátságunk Olaszország és Németország iránt. A csatlakozás első évfordulója Magyarországot nagy szövetségesei oldalán találja a Szovjet elleni háborúban. Magyarország kivonulását ebből a háborúból is, habozniytva újból hűségét a nagy baráti hatalmak iránt.

Stalin parancsot adott a megszálló német katonák legyilkolására

Az Uj Nemzedék írja: Berlińi jelentés szerint az illetékes német tájékoztatótiszta a csütörtökre virradó éjjel közölte, hogy a keleti harctéren újabb hadművelet kezdődött, ami elsősorban vonatkozik a krimi, moszkvai, leningrádi és a Ladoga-tó felékeletre eső területekre. A moszkvai harctérről érkező jelentések egybehangzóan beszámolnak arról, hogy harcokocsikkal folyik a csata. A bolsevista harcokocsi alakulatok jelentős veszteségeket szenvednek. Állandóan folynak a légitámadások a szebasztopoli erő ellen. Az egyik lőszerraktárt felrobbantották.

Stockholmból jelentik: A Szovjetunióból érkezett hírek szerint Stalin parancsot adott a szovjet hadseregnek, hogy többé nem szabad foglyot ejteni, hanem meg kell ölni minden németet.

Felvilágította a megszállt területek lakosságát is, hogy ahol csak alkalom kínálkozik, öljék meg a német katonákat.

Washington visszautasítja Japán békitő kísérleteit még akkor is, ha háború lesz az eredménye

Washingtonból jelentik: (NTI) Popper demokrata szenátor, aki gyakran szokott a kormány külpolitikai tájékoztatója lenni, kijelentette, hogy az Egyesült Államok Japán valamennyi békitő kísérletét el fogja utasítani, még akkor is, ha annak háború lesz az eredménye. A tárgyalás alapjául a következőket jelölte meg:

1. Japán kivonulása Kínából.
2. Japán kártalanítás Kínának.
3. Kivonulás Indokínából.

4. Az új világrend eszméjének elvetése.

Ha Kuruszu rendkívüli követ azért jött — mondotta — hogy elismertesse Japán eredményeit, nem számíthat megértésre. Ha a háború „a nemzetközi rablás elleni ellenállás ára, amelyre Japán is ráadta fejét” el kell jönnie a háborúnak Japán ugyanis már lépésről-lépésre kiszorította Ázsiából az Egyesült Államok érdekeit (MTI)

Rokonszenv-sztrájkot kezdtek az amerikai magán-szénbányák munkásai

Washingtonból jelentik: (Reuter) A „kötött” bányákban kitört sztrájk következtében szerdán a „Commercial Miners” magántulajdonában levő bányák legnagyobb részének munkásai rokonszenvsztrájkba léptek. Pennsylv-

aniában. Kentuckyban és Nyugat-Virginiában 137 bányában szünetel a munka. Pennsylvania sztrájkoló munkásainak számát 22 ezerre becsülik. A szénkitermelés ezzel napi százezer tonnával csökken Nyugatvirginiában har-

szí tömegesen mámoros lelkesedés veszt, hatalmas éljenzés ütöme. „Eljén Horthy, éljen a magyar hadsereg!” kiáltás egygyúl a táncoló paripák patáinak ütöme csattogásával.

Hosszú perceként tart az elvonulás, egy percre sem szünetel, vagy lankad a lelkesedés, ragyognak az arcok, kifényesednek a szemek, simán kell nagyszerű csapatunk láttán. Lóra termelt nap vagyunk és katonák,

ez meglátszott újra a dallás katonákon, ahogy a lovon ültek, ahogy büszke öntudattal, keményen szemrebbézés nélkül néztek szembe a parancsnokkal, nagy élmény, nagy és feledhetetlen érzés volt.

A huszárok után tüzeralakulatok vonultak alá a közönség végig könyörgő szemmel tekintettel követte az elhaladó, hazaérkezett fiainkat.

Sokáig nem mozdult senki a helyéről, megbabonázva boldogan és büszkén gondoltak arra, hogy az ország, amelynek ilyen pompás fiatal hadserege van, átvészél száz vihart, mert csupa életörö...

Az ünnepség után a Pannonia étteremben díszebéd volt, amelyre a honvédség a polgári hatóságok képviselőit is meghívta. A lakatnyákban a város cigarettával és borral vendégelte meg a legénységet.

Lendületesen törnek előre Rosztov környékén a szövetséges erők

Majszki továbbra is sürgeti Londonban a Magyarországnak, Finnországnak és Romániának szóló hadüzenetet

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A szövetséges csapatok kelet-ukrajnai arcvonalán lendületesen törnek előre és különösen a Rosztov körül védekező ellenséges erőket szorítják szűk

térre. Nagyszámu hadifoglyot ejtettek. A szákmány számbavétele folyik. A magyar csapatok körzetében jelentősebb harcitévékenység nem volt.

Berlinből jelentik: A Führer főhadiszállásáról közlik a Német Távirati Irodával: A véderőfőparancsnokság közli: A keleti arcvonalon új támadási hadműveletek folynak. Az utolsó három nap harcai során több mint tízezer foglyot ejtettünk és 171 harckocsit megsemmisítettünk. A Szebasztopoi erődje ellen intézett légitámadások eredményeképp heves robbanások keletkeztek. A kikötőben a bombatalálatok megrongálták egy nagy szállítóhajót. A mára virradó éjjel német gépek bombatámadásokat intéztek Leningrád és Moszkva ellen. A légierő a mára virradó éjjel bombákkal árasztotta el az angol sziget déli és keleti kikötőit és ellátási üzemait. November 9. és 15. közt a szovjet légierő összesen 232 gépet veszített. A német légierő ugyanezen idő alatt a keleti arcvonalon 24 gépet veszített.

Már a népbiztosokra is sor került...

Berlinből jelentik: (NTI.) A német csapatok november 18-iki sikeres támadását a Donec vidékén nem bírta feltartóztatni a bolsevikiek szívós ellenállása. A németek ez alkalommal 1.500 foglyot ejtettek. (MTI.)

Stockholmból jelentik: (NTI.) A Daghens Niheder londoni levelezője szerint Majszki londoni szovjet nagykövet az elmúlt hét folyamán több ízben felkereste Eden angol külügyminisztert és azt követelte, hogy An-

glia üzenjen háborút Finnországnak, Romániának és Magyarországnak.

Berlinből jelentik: (NTI.) A leningrádi térségben foglyul ejtett bolsevikiek kijelentették, hogy az újabb agyonlövésnek ezuttal népbiztosok is áldozatul estek. (MTI.)

Berlinből jelentik: Három ellenséges gép november 18-án a keleti harcok egyik szakaszán saját állásait támadta meg és azokat hevesen bombázta. (MTI.)

Ankara közelében gyűjtőtáborokat állítanak fel a szovjet menekültek részére

Berlinből jelentik: (NTI.) A német légierő kedden ismét szakadatlan bombázóport hullatott egész sor szovjet repülőterre. A moszkvakörüli térségben a német repülőket vasutak ellen intéztek támadásokat. (MTI.)

Ankarából jelentik: (NTI.) Ankara közelében táborokat állítottak fel szovjet menekültek számára. Karszki városban gyűjtőtáborot rendeztek be

a Kaukázusból érkezett menekültek számára, akiket innen azután az ország belsejében levő más táborokba irányítanak. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) November 18-án 31 szovjet repülőgép pusztult el. (MTI.)

Genfből jelentik: (NTI.) A Daily Telegraph newyorki tudósítója beszámolt arról, hogy az egyik angol tehergőzös

életbenmaradottai elbeszélétek, hogy október 16-án még 13 hajót lőttek ki a karavánból. (MTI.)

ELLENSÉGES TAMADAST VERTEK VISSZA AZ OLASZOK GONDAR SZAKASZÁN

Rómából jelentik: (Stefani) Az olasz főhadiszállás közli: Az angol légierő

Télen drága kincs a jó cserépkályha, van még ott, hol? Ifj. Lukácsnál, Török Ignác-u. 70.

támadást hajtott végre Nápoly és Brindisi ellen. Emberéletben nem esett kár. Az anyagi kár jelentéktelen. Tobruk és Sollum arcvonalán tüzéségünk igen erős tevékenységet fejtett ki. Két ellenséges gépet lelőttünk. A német vadászok leszállásra kényszerítettek egy angol gépet. 16 főnyi legénységét foglyul ejtettük. A gondari arcvonalon az ellenség kiújította támadásait. Csapatunk az ember-ember ellen vívott harc során visszaszorították a támadó ellenséget. Az ellenség súlyos veszteséget szenvedett és halottakat és sebesülteket hagyott hátra. (MTI.)

Hoover véleménye Amerika beavatkozásáról

Newyorkból jelentik: (NTI.) Hoover az Egyesült Államok volt elnöke rádióbeszédében kijelentette, hogy Amerika népének többsége ellenzi az expedíciós hadtest kiküldését akár Afrikába, akár Európába. Ilyen vállalkozás nemcsak az amerikai emberélet céltalan pazarlását jelentené, hanem egyuttal veszélyeztetné a gazdasági szabadságot Amerikában. Arra a kérdésre, vajjon Amerika az angol katonai erőkkel egyesülve elérheti katonai győzelmet Európában, azt kell válaszolni, hogy a Szovjet 10 millió katonával, 20.000 tankkal és ugyanannyi repülőgéppel saját földjén erődítések mögött sem tudta legyőzni a németeket. Most egyszerre 5-8 millió amerikai katonából álló döntő erejű harcegységre volna szükség brit erők hozzászámításával. — Ilyen szállításhoz szükséges hajóteret Amerika csak öt év alatt készíthetne el. Azt a rémképet, hogy Hitler betörhetne a nyugati féltekére, mint propaganda akciót kell kezelni. —

Newyorkból jelentik: (NTI.) A Canadian Press londoni jelentése szerint a gazdasági hadviselés minisztere bejelentette az alsóházban, hogy a lefoglalt francia hajókat besorozzák az angol kereskedelmi hajóparkba. (MTI.)

Zürichből jelentik: (Bud. Tud. A

Neue Zürcher Zeitung londoni jelentése szerint a brit vezérkar főnöki hivatalában beállott változás a lehető legnagyobb szenzációt keltette az angol közvéleményben. (MTI.)

ELÉGEDETLEN AZ ARAB ÉS HINDU VILÁG

Berlinből jelentik: (NTI.) Az indiai államtanács határozatot hozott, amelyben felszólítják India alkirályát, hogy közölje a brit kormányral az államtanács elégedetlenségét amiatt, hogy Churchill legutóbb kijelentette: az Atlantic Carta érvényét nem akarják kiterjeszteni Indiára. (MTI.)

Istanbulból jelentik: (Stefani) Mint Beiruthból jelentik, az angol hatóságok letartóztatták a város főmuftiját. Libanon függetlenségének kiküldetése azért késik, mert az angolok azt akarják, hogy a vezető személyiségeket az angolbarátok köréből nevezzék ki. (MTI.)

Istanbulból jelentik: (Stefani) Mint Jeruzsálemből jelentik, a palesztinai arab lakosság nagy felháborodással fogadta Smuths tábornok kijelentését a palesztinai zsidó államra vonatkozóan. (MTI.)

Ankarából jelentik: (Stefani) Mint Kairóba jelentik, Egyiptomban a megélhetés — hivatalos jelentés szerint — a háboru kezdete óta százhatvanöt százalékkal drágult. (MTI.)

Ujabb incidens a japán-szovjet határon

A japán-amerikai viszonyban nincs újabb fordulat

Tokióból jelentik (NTI.): A Domei Iroda jelenti, hogy a szovjet-japán határon incidens történt. Három szovjet lovaskatona átlépte a határt, hogy megfigyelje az ott állomásozó japán csapatok mozdulatait. Az összetűzés során egy szovjet katona elesett, kettőt elfogtak. A mandzsuriai külügyminiszter tiltakozott a karbini szovjet konzulnál. (MTI.)

Newyorkból jelentik (NTI.): A Newyork Daily News felszólítja az amerikai kormányt, hogy elégtételt kövessen Japán ellen, mert Japán hatalmas hajóhada még érintetlen. (MTI.)

Tokióból jelentik (NTI.): A japán miniszterelnök a parlamentben kijelentette, hogy a japán haderő minden eshetőségre készen áll. A tengerészetiügyi miniszter szerint a japán flotta teljesen fel van készülve. (MTI.)

Berlinből jelentik (NTI.): A biro-

dalmi főváros politikai köreiből szerdán délután megjegyezték, hogy a japán-amerikai viszonyban nincs újabb jelenség. (MTI.)

Hanoiból jelentik (NTI.): Az Associated Press tudósítója közli a japán nagykövet nyilatkozatát, amely szerint Japánnak nincsenek távolabbi céljai Indokínában, csupán arra törekszik, hogy szorosabbá tegye a gazdasági és kulturális kapcsolatokat. (MTI.)

FÖLDRENGÉST JELZETT A BUDAPESTI FÖLDTANI INTÉZET. Budapesti földtani intézet jelző intézet készüléke november 18-án 18 óra 58 perc 40 másodperckor igen erős földrengést jelzett 88000 kilométer távolságból. A földrengés Budapestet három órát tartott.

Az árváknak segítség! Magunknak nyereség!

Vegyünk részt a

10.000 pengős jótékonycélu tárgysorsjátékon

egy sorsjegy ára csak 50 fillér!!!

A „Nagyvárad Róm. Kat. Egyházközség Asszonycsoportja” a szent Monika-közösség rendezi az árvák és egyéb jótékonyági célok javára

Nyereménytárgyak:

Sil-bunda, ezüst róka, férfi kerékpár, rádió, ésszámtalan más értékes, szép holmi, többek között több méter tüziára utalvány. — Láthatók: a »Hangya« főutcai üzlet és a »Del-Ka« cipőüzlet kirakataiban

JEGYEK KAPHATÓK:

Idegenforgalmi hivatal (Rákóczi-ut)

Hegedüs gyógyszertár Szent István

tér 1.

Hegedüs dohánytözsde, Rákóczi-ut

4. szám.

Kiss István bőrárkereskedés,

Rákóczi-ut 3.

Tompa Ferenc üveg- és porcellán-kereskedés, Rákóczi-ut 5.

„Hangya” főutcai üzletében

Papp Károlyné „Központi” illat-

szertár

Besting cukrászda, Rákóczi-ut 12.

Huzás: december 14-én, d. e. 10 órakor a Kat. Körmozihelyiségében a közönség nyilvános bevonásával.

Hábacú és képzőművészet

Az utóbbi időben egyre több kiállítás nyílik Nagyváradon is, aminek színvonalán örülnék, hiszen régóta pangó művészi életünk fellendülését reméljük ettől. Meglep azonban az, hogy a kiállító művészek közül senkit sem inspirált meg — a háború. Megmaradtak a szelíd tájképek, a virágsendvételek, a figurális, ugynevezett kompozícióknál, de nincs senki, aki a kor lázas erőfeszítéseit az európai békéért, a hősiesség nagy époszát megfestendő. Irónik közlünk, költőink közül számosan énekelték és éneklük meg minden felső „biztatás” nélkül a világháború hőseinek cselekedeteit, de képben, szoborban nem születik kerfeszítő, a század közepét annyira jellemző történelmi kép, szobormű.

Mi lehet ennek az oka?

Tudjuk, hogy a művész világa a béke. De azt is tudjuk, hogy a legnagyobb művészi alkotásokat, a történelem egyes jeleneteinek megörökítésével hozták létre a legnagyobb művészek. Az ókori világban szinte nem is igen alkottak mást, mint a hős emlékművét, szoborban, freskóban. Ami ránk maradt például a régi római világból, vagy egyházi festmény és a Bibliából merítette témáját, vagy pedig az egyes uralkodók, hadvezérek, hőidők cselekedeteit, hős küzdelmeit örökítették meg. A középkor és újabbkor művészete sem igen cselekedett mást. A nem határozottan történelmi, vagy vallásos mű elkallódott, magánosok kezén pusztult el, vagy a legjobb esetben magángyűjtők birtokába kerültek azok, az egykori tulajdonosoktól.

De ami fennmaradt, az történelmi kép és történelmi korokból beszélnek az utókoroknak.

A magyar történelem nagyszerű mozzanatait is megfestette néhány nagy művésznök. Székely Bertalan és Feszthy Árpád alkotásai a legnagyobb műértékek a magyar képek között. Dudits Andor, Lotz Károly — aki freskóképekben alkotott nagyszabású műveket — az újabb magyar pikturában jelentenek történelmi levegőt és hangot. De ők is a századforduló idején dolgoztak és a huszadik század derekán, mintha elmúlt volna minden történelmi lelkesedés művészeinkben. A nagy világháborúak sincsen festője, igazi művésze. Akik kintjártak a fronton, hírlapillusztrációt készítettek csak, de remekmű nem maradt az 1914—18-as világháború után.

A második világháború, ami most folyik, már inkább vannak művészei, de csak a németek között. Mint ha most a festő szerepét átvette volna a fényképezőgép és főleg, a film. Fényképekben, filmekben megdöbbentő erejű és igazán művészi képek készülnek a különböző frontokon, s a Magyar Filmiroda fotóriporterei semmiben sem maradnak el külföldi társaik mögött. A magyar képzőművészek azonban hallgatnak.

Egyedül a kolozsvári Székely Árpád festette meg Erdély megszállási éveinek egy-egy tragikus jelenetét, s az erdélyi múlt történelmi érdekességű eseményeit.

Erdéttelen ez. Hiszen annyi fájdalom, annyi tragédia kínálkozik hatalmas történelmi kompozíció megfestésére.

Talán még nagyon benneélünk abban a bizonyos történelmi levegőben és nincs meg a kellő művészi távolság az alkotás létrehozásához?

Vagy a modern művész ilyen nagyobb szabású kompozíciót külön megbízás nélkül nem tud vállalni? Mece-

A zsidó tőkének csak keresztény magyar érdekeknek megfelelő keretek között szabad érvényesülnie

Varga miniszter beszéde a kereskedelem- és iparügyi tárca költségvetésének vitájában

Budapestről jelentik: A képviselőház tegnapi, folytatódó ülésén Bíró István, az Erdélyi Párt vezérszónoka erdélyi problémákat vetett fel. Megállapította, hogy Erdélyben kitűnő fiatal kereskedőnemzedék nőtt fel. Kérte, ügyeljenek arra, hogy a Hangya ne csináljon konkurenciát az önálló magyar kiskereskedőknek. Beszédében hangsúlyozta, hogy Erdély az anyaország kebelében akar élni Erdély adóját akar és nem kéri. A költségvetést elfogadja. A további szónokok közül Szöllőssy Jenő, Kabók Lajos, Abonyi Ferenc, Zimmer Ferenc, Pándy Antal a költségvetéssel szemben, míg Közi-Horvát József, Vasváry Lajos, Illósvay János, Kunde László a költségvetés mellett foglalt állást.

Ezután Varga József miniszter emelkedett szólásra. Elsőrendű kötelességének tekinti a kereskedelemben, az áruelosztásban a keresztény réteg érvényesülésének biztosítását. A belke-

reskedelemben a közellátás kérdései kerültek előtérbe. A belkereskedelemben területén az egyes szakmákban az állapítást az áruellátással hajtják végre. A kijelölt kereskedőket azonban ellenőrzik. Az iparjogositvány kérelmeknél ügyelni kell arra, hogy a zsidó tőke a keresztény magyar érdekeknek megfelelő keretek közt érvényesüljön. Az évek óta folyamatban lévő kiskereskedői hitelakció most kibővíti. Az őrségváltás csak átmeneti módosítás annak, amit meg kell valósítani. A miniszter ezután a bujtogatókról beszélt. Gondoskodni kell — mondotta — az ilyen bujtogatók felkutatásáról. Az idegen államhatalom által kiadott ipar-engedélyek a magyar érdekeket igen sok esetben sértik. Ezért a visszacsatolt területek vásártartó jogositványait revízió alá kell venni Erdély és Kelet-Magyarország területén a románok által kiadott engedélyek 1942 június hó 30-án érvényüket veszítik.

szociáldemokrata vasmunkás szövetség tulajdona volt, amely azt bérbe adta a kolozsvári helyi szervezetnek. A párt kérését intézte a belügyminiszterhez, hogy adják át az otthoni a kolozsvári hivatásszervezetbe főmőrtült munkásoknak abból a gondolatból kiindulva, hogy a kolozsvári munkások nagy része a hivatásszervezetbe lépett át.

Az interpellációt kiadták a belügyminiszternek. Mester Miklós az erdélyi tisztviselői állások betöltése körül az általa tapasztalt visszasságokat tette szóvá. Az interpellációt kiadták az illetékes miniszternek.

Serényi Miklós gróf kifogásolta, hogy tudomása szerint kijutásított zsidókat visszavonagdnak az országba és Erdélyben „rendes” magyar embereket üldöznek. Az interpellációt kiadták az illetékes miniszternek.

Matolesy Máttyás Jurca Flavius nyugalmazott román prefektus marosvásárosi főispánná való kinevezése miatt intézett interpellációt a belügyminiszterhez. A belügyminiszter szóbeli válaszában rámutatott arra, hogy mielőtt a főispáni kinevezést előterjesztette, az interpelláló képviselő által felhozott szempontokat is alaposan kivizsgálta és teljes felelősséget vállalt eljárásáért és semmi okot nem lát arra, hogy korábbi intézkedését megváltoztassa.

Még ez évben befejezik a nagyváradai repülőtér korszerűsítését

A továbbiakban kijelentette a miniszter, hogy az üzleti záróról szóló javaslat az országgyűlés elé került. A miniszter részletesen foglalkozott ezután a külkereskedelmi problémákkal.

— Mezőgazdaságunk — mondotta — sok vonatkozásban igazodik a német fogyasztáshoz. Iparunk a német külkereskedelemmel igazodik. Az olaszokkal kötött kereskedelmi megállapodásunk a háború okozta szükségletekhez alkalmazkodik. A Romániával való külkereskedelmünk az utóbbi időben összefonódott.

A miniszter beszéde további során a közlekedési kérdésekre tért át. A keleti és erdélyi országrészek visszatérése különleges feladatok elé állította a kormányzatot. Az utálózati helyreállítása, s a visszatért részeknek az ország gazdasági életébe történő bekapcsolódása fokozott munkát és nagy költséget jelentő közlekedési problémák megoldását tette szükségessé. Ennek tulajdonítható, hogy a tavalyi 94 millió beruházással szemben az idén 182 millió pengő van erre a célra előirányozva. Utánpótlásra 1942-ben 25 millió pengő fordítanak. Az új Dunahíd 1942-ben el-

készül. Rámutatott arra, hogy az üzemanyaghiány miatt a gépkocsiközlekedést korlátozni kellett. Közforgalmi repülőparkállományunkat tizenötre emeljük. A kolozsvári, nagyváradai és marosvásárhelyi repülőterek korszerűsítését a folyó évben befejezik. Jelentős idegenforgalmi beruházások kezdődtek a visszatért keleti és erdélyi országrészekben. A postával foglalkozva a miniszter kijelentette, hogy a keleti részeknek új rádióműsorszóró állomások létesítésére van szükségük. A MÁV-val kapcsolatban kijelentette, hogy az a rendkívüli állapotok között is megfelelő feladatainak. A visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekre eső mozdony- és kocsi-parkot nem kaptuk vissza. A miniszter végül foglalkozott a tárcával kapcsolatos szociális ügyekkel. Befejezésül a költségvetés elfogadását kérte.

Varga miniszter nagy tetszéssel fogadott beszéde után a kereskedelem- és közlekedésügyi tárca költségvetését a képviselőház általánosságban és részleteiben is elfogadta. Azután áttértek az interpellációkra.

Huszonhárom interpelláció

A képviselőház szerdai ülése éjfél után is tartott és azon 23 interpelláció hangzott el. Gróf Teleki Béla az Erdélyi Párt elnöke a marosvásárhelyi és a kolozsvári munkások ügyében intézte interpellációját a belügyminiszterhez. Pártja a tavasz-

folyamán megtette a lépéseket annak érdekében, hogy a kolozsvári és marosvásárhelyi otthonokat adják át a munkásoknak. Marosvásárhelyen ez meg is történt, a kolozsvári otthon ügye azonban nem alakult ilyen kedvezően. Ez a munkásoktól a román-

nások pedig ma nem igen vannak? Nem tudjuk. Lehet, hogy az is egyik oka ennek a történelmi képhiánynak.

Az azonban bizonyos, hogy a mai kornak sem Székely Bertalanja, sem Lotz Károlya, de még Dudits Andora sincsen. Nagy kár ez, mert a modern történelmi regények mellett néhány

szép, komoly történelmi kompozíció is emelhetné a magyar művészet hírét. Lehet, hogy mire végetér a háború, ez a zseni is megszületik, illetve fellép. És a magyar honvéd dicsőséges harcait nemcsak a filmhíradók, hanem a nagyértékű festmények is hirdetni fogják. (h. ö.)

Heidrich birodalmi védnök-helyettesévé vette a cseh felségjelvények védelmét

Prágából jelentik: (NTI) Heidrich rendőrtábornok, főcsoportvezető, helyettes birodalmi védnök és Hacha elnök szerdán délután a Vencel kápolnában megtekintették a cseh koronázási jelvényeket. Hacha ez alkalomból a következő beszédet intézte a védnök-helyetteshez:

— A prágai szent Vitus dóm Vencel kápolnájában őrzött koronázási jelvények Csehország és Morvaország hűségét példázzák a Birodalom iránt. 1939 március 15-én a Birodalom, amelytől egykor a cseh királyság méltósága eredt, átvette a királyi ékszer-ek védelmét és ezzel a kulcs hatalmat is Csehország és Morvaország felett. Birodalmi védnök ur, mint a Führer védnökségi megbízottjának átadom Önnek a birtokomban levő kulcsokat.

A helyettes védnök így válaszolt:

— Mint a Führer megbízottja a védnökségben, átveszem a nekem átadott kulcsokat és ezzel a felségjelvények védelmét. Miként a koronázási jelvények Cseh- és Morvaország hűségét példázzák a Birodalom iránt, ugyanúgy Ön, államelnök ur, ma a Führer által elismert keze a védnökség hűségének és együttérzésének a Birodalom irányában. A birtokomban levő kulcsok közül most három kulcsot az Ön őrzetében adok ki. Tekintse ezt az Ön bizalom és együttal a kötelesség jelképeként. (MTI)

Baross Szövetség

Mire kötelez a Baross Női Tábor?

Egyik férj-olvasónk írta a napokban szerkesztőségünkhez intézett levelében: ... feleségem egy héten öt este családján kívül tölt a különböző egyesületekben. Lehet, hogy ezekben a kórházakban és hiúsági vásár mellett némi komoly munka is folyik, de még ez sem menti a túlságos egyesületesdi közelkedésben előálló hibákat. Őt estét a családi otthonon kívül tölteni: ez feltétlenül az otthon, a család, a gyermekek kárára lesz Sziveskedjék szónátanni lapjában, stb. stb. ...

Nem tudjuk, hogy a fenti eset milyen konkrét helyzetet takar. Annyi bizonyos, hogy az egyesületek túlszaporítása különösen női ágon veszélyes, hiszen a nőt istenadta hivatása elsősorban a családi tűzhely ápolására rendelte.

Tegnapelőtti alakult meg talán a többi alakulások között a legkisebben a Baross Női Tábor. Már most azt szeretnénk tudni, hogy a fenti panaszos férj becses neje ebbe az egyesülésbe is beiratkozott? Ha igen, akkor szeretnénk megnyugtatni: ne tekintse egy újabb alakulatlaknak, felesége haladik estéjét is lekötő egyesületnek. A Baross Női Tábor egészen mást akar, mint a többi egyesületek. Ezt a központi elnöknő nyomatékkal kihangsúlyozta az alakuló nagygyűlésen. A Baross Női Tábor minden magyar keresztény nőt zászlaja alá akar tömöríteni, akár szervezett, akár egyesületen kívüli. A Baross Női Tábor tagsága egy lángoló meggyőződésé vált elv vállalását, megvallását és megvalósítását jelenti, melyet, nyíltan és minden kitérő, minden kivétel nélkül.

Keresztény kézből keresztény kézből! Ez a Baross Szövetség jelmondata. Önkéntes elhatározással kikapcsolni a zsidó kereskedelmet, ipart, szellemét, gondolkodási életünkéből. Dolgozni a zsidómentes Magyarországot úgy, mintha nem is törvények szótárának erre, hanem egyedül keresztény magyar lelkünk, szívünk vezetne.

Keresztény kézből keresztény kézből. Kereskedőink és iparosaink szívesen belégyeznek és örömmel vallják ezt a minden bírdától kiálló elvet. Ők szívesen kiszolgálják revőiket, ha még úgy is megrohanják üzletheiket, szívesen és minden szakzerű kritikát kiálló hozzáértéssel bonyolítják le megnövekedett forgalmukat, csak — amint olyan sok keserűséggel panaszkodják — kezdődjön már le a roham. Iparosaink szívesen tanulnak, haladnak a korral és készek a legkényesebb igények kielégítésére is, csak legyen kinek dolgozni.

Mi kell hát a Baross-elv megvalósításához? Öntudatos magyar vásárló és dolgoztató közönség. Olyan közönség, amely holmi apró-cseprő kifogásokért, kényelemszeretletből, szeszélyből nem áldozza fel azt az elvet, amelynek zászlója alá állott. Ezért kellett a nőket bevonnani a Baross Szövetség munkájába. Mert a férfi kiadja otthon az utasítást, odaadja a pénzt is a háztartáshoz, ruházkodáshoz, de a feleség és a háziasszony jár bevásárolni. Ha ezeket nem kötelezzük le a Baross-elv szolgálatára,

minden szép szónoklat, előadás kárhavész.

Kezdjük tehát a legelején. Hol vásárolják a Baross Női Tábor tagjai, vezetői a háztartáshoz szükséges cikkeket? Nézzenek csak bele vásárlási könyvecskéjükbe! Vajjon nem szerepel benne Kohn, Grün, Popper, Schwarz, vagy másnevű zsidó? Nem kifogás az, hogy ma kivételes állapotok vannak és a zsidónál jobban meg lehet kapni bizonyos cikkeket. Áldozat nélkül semmi eredményt sem érhetünk el. Különben is a keresztény kereskedők minden lekintetben leteszik a versenyt a zsidókkal. Még akkor is, ha tizenketten érthetetlen módon cukorárúrástási jogosítványt kaptak.

De böngésszünk még tovább a vásárlási könyvecskében.

Milyen nevek szerepelnek benne a ruházati cikkeknél? A divatnál? A kozmetikai cikkeknél? Ejtsék meg ezt a kis vizsgálatot azok a hölgyek, akik most Nagyváradon a Baross Női Tábor élére állottak és akik tagokként beiratkoztak, vagy beiratkozni szándékoznak. Mert a Baross Női Tábor semmi egyebet, csak ezt

kívánja tőlük: ne menjenek zsidóhoz, ne adjanak zsidónak egy fillért sem. Ez a kötelesség a legkevésbé, amit teljesíthetnek. Ha eddig talán sokat is vétettek a keresztény magyar érdekek ellen, legalább a jövőre vonatkozóan állják becsülettel, egyenes őszinteséggel a vállalt kötelezettségüket. Mert a Baross Női Tábor vezetői tisztisége és tagsága kötelezettséget jelentenek.

Nagyon ajánljuk, hogy a Női Tábor tagjai minden hónapban mulassák be vásárlási könyvecskéiket a Baross Szövetség vezetőségi tagjaiból és a kereskedőkből alakult bizottságnak. Az első pillanatra talán sértőnek tűnik fel ez a bizalmatlanság, de ne feledjük el egy pillanatra sem, hogy Nagyváradon vagyunk, ahol a közszellem a zsidókérdésben egészen különösen alakult, ahol sok keresztény magyar uriaszony minden szégyenérzet nélkül jeleníti ki: nem tudok másnál vásárolni, csak ennél, vagy amannál a zsidónál Nagyváradon élünk, ahol a zsidó kereskedők nagyszerűen értenek párforjók és rohonszavak szerzéséhez s ahol még mindig szápszámmal akul elvetemült magyar népe érdekeinek elárulására.

Mire kötelez hát a Baross Női Tábor tagsága? Megingathatatlan meggyőződésre és feltétlen elhűsége. Aki ezt nem tudja vállalni, az minden egyebet kereshet ebben az új egyesülésben, csak az igazi célkitűzést nem.

Zsidónak egy fillért sem: ez a Baross Női Tábor értelme és célja

POLYAK ISTVAN

Közös közgyűlést tartanak vasárnap a nagyváradai katolikus női egyesületek

Nagyvárad. Saját tud. A Nagyváradai Római Katolikus Egyházközség Asszony- és Leánycsoportjai november 23-án vasárnap délelőtt fél 12 órakor együttes közgyűlést tartanak a Katolikus Kör nagytermében. A közgyűlésen a Római Katolikus Egyházközség Asszonycsoportjának Szent Mónika közössége részéről dr. Borbély Dezsőné, a leánycsoportnál pedig a Szent Erzsébet közösség részéről Mayer Mária, a Ráskai Lea közösség részéről Adelsberger Mária, az ESZME hivatásközösség részéről Hesz Márta

számol be. A pénztári jelentést ifj. Topsál Vilmosné terjeszti elő.

A közgyűlés elnöki megnyitóját dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök mondja. A beszámoló után dr. Paacsay Jánosné szavalt, majd dr. Faragó Ferenc kolozsvári teológiai tanár ünnepi beszédet mondott. Ezután Horváth Klárka szavalt. A közgyűlést a Pápai Himnusz zárja be.

A rendezőség kéri a pontos megjelenséget, mert a közgyűlés pontosan fél tízenként órákor kezdődik.

Bulgária hisz Németország győzelmében!

Szófiából jelentik: (NTL.) Filov miniszterelnök a szohranie szerdai ülésén a bolgár külpolitikai helyzetről nyilatkozott.

— A mostani háboruban — mondotta — a tengely hatalmai Európa új rendjéért küzdenek. Ebben a harcban Bulgária sem állhat félre a tengelyhatalmakkal való viszonyunk ezekkel a szavakkal jellemezhető: kölcsönös bizalom és barátság. A hűség politikája teljesen világos, útja egyesgyedül a bolgár nép érdekeinek felel meg. Bulgária hisz Németország győzelmében mert Németország és szövetségesei az igazság győzelméért harcolnak.

A kommunizmusról szólva rámutatott arra, hogy a bolgár nép óriási

többsége a falvakban és városokban főként kistulajdonosból áll, akiknek gondolkodásában mély gyökeret vert a magántulajdon, amelyet a kommunizmus elutasít.

— A magántulajdon fő mozgatója népiünk lelkiéletének és ezért küzdünk a kommunizmus és annak minden megnyilvánulása ellen — mondotta a miniszterelnök. Majd Magyarországról szólva megemlékezett arról, hogy látogatása még szorosabbra fűzte Bulgáriának Magyarországhoz való viszonyát és azokat a kitünő baráti érzelmeket, amelyek hosszú idő óta egyesítik a két népet, amelyeket a multban soha sem zavart meg semmi. (MTL.)

Dr. Baráth Béla Kolozsvár új plébánosa

Kolozsvárról jelentik: Márton Áron gyulafehérvári megyéspüspök táviratilag értesítette a kolozsvári plébániát, hogy az egyházmegye által a multkor megválasztott három jelölt közül dr. Baráth Béla teológiai tanárt nevezte ki plébánossá.

Lapunk annakidején részletesen beszámolt az egyházmegyei választásról. Általános feltűnést keltett akkor, hogy a szavazatok szerint dr. Baráth Bélát csak a második helyre jelölték.

Dr. Baráth Béla Budapesten született 1894-ben. A megboldogult Mailáth püspök még mint gimnázista kisdiakot ismerte meg és erettség után felvette az erdélyi egyházmegye kötelékébe. Tanulmányai elvégzésére kiküldte őt Rómába, a híres Gregorin-egyetemre. Itt végezte Baráth Béla bölcseleti és hittudományi tanulmányait. Innen került 1915-ben a háború kitörése után Innsbruckba tanulmányai befejezésére.

Tanulmányai elvégzése után hazatérve különböző helyeken kóplánkodott, de csakhamar a központba rendelte őt Mailáth püspök, a gyulafehérvári hittudományi főiskolába. Itt előbb a szentírásstudományoknak volt tanára, később pedig bölcseletet és nevelést tanított.

Közben a legszélesebb körű irodalmi tevékenységet fejtett ki. Erdélynek újszólóval minden katolikus folyóiratában és lapjában megjelentek cikkei és tanulmányai. Különösen sok cikke jelent meg az Erdélyi Tudósítóban és az Erdélyi Iskolában. Munkatársa volt, természetesen, a Magyar Lapoknak is. Olvasóink jól ismerhetik őt írásaiból.

A román megszállás alatti újszólóval egyetlen katolikus nagygyűlés sem volt, amelyen dr. Baráth Béla szociális tárgyi előadással ne szerepelt volna. Közben Gyulafehérváron fel nem becsülhető tevékenységet fejtett ki a Battaneum rendezése körül.

Erdély egyrészenek felszabadulása után, mikor a gyulafehérvári hittudományi főiskola egyrésze Kolozsvárra került, ő is ideköltözött s ettől kezdve lépten-nyomon találkozunk a nevével különböző tudományos és szociális vonatkozású előadások során.

Dr. Baráth Bélával feltétlenül felkészült, kiváló szónoki képességekkel megáldott, szociális gondolkodású és lelkiéletű férfit és pap került a kolozsvári plébánia élére. Hirschler József helyére méltóbb örökös el sem képzelhető.

A kinevezést egész Erdélyben és mindenütt a visszatért részeken nagy örömmel és megnyugvással fogadták. A magunk részéről is legnagyobb örömeinknek adunk kifejezést dr. Baráth Béla kinevezése alkalmával. Tudjuk, hogy a kolozsvári plébánia vezérése, Kolozsvár katolikus ügyeinek sorsa a legjobb kezekbe tért le.

Frenozel Sándor

---

tükör és üvegsziszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Olcsó ablaküvegezés

Képeretezés

Nagyvárad, Szt. János utca 48.

Telefon: 19-13

Casinó filmszínház Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon 19-48.

Metro Goldwen világfilm. November 19 premier november 19. 2 óras kacagó hullám. 2 óras nevető orkán

„LA CONGA” A szezon legvámabb filmje.Főszereplők: Mickey Rooney, Judy Garland, Paul Waterman zenekara. **HIRADÓ.**

Felhívás! November 19-től előadások kezdete: november 19-től Felhívás!

Hétköznap: 3, 5, 7, 9 órakor.

Vasárnap: 1/4 2, 1/4 4, 1/4 6, 1/4 8, 1/4 10.

Első előadás, mérsékelt helyárak 50, 70, 1 p.**Pályázni lehet
Vörös Keresztes ápolónői
állásokra**

Egészséges, erős, fiatal magyar nők részére a legszebb pálya ma: a Vörös Keresztes ápolónői. A Budapesti Közlöny ezerdai száma pályázatot hirdet Vörös Keresztes ápolónői állásokra, amelyek előfeltétele az ápolónőképző iskola elvégzése. Aki erre az emberbaráti pályára akar lépni, annak el kell végeznie a vöröskeresztes tanfolyamot. Budapesten a XII. Györi-út 17—19. szám alatt lévő Vörös Keresztes Anyaházban és a Vörös Kereszt kórházzal kapcsolatos iskolában kötelező bentlakással egybekötött ápolónői tanfolyam nyílik. Erre pályázni lehet. A bevonulást követő két hónapon át a jelölt előkészítő tanfolyamot végez, mely idő alatt bevezető elméleti és gyakorlati oktatásban részesül. Az előkészítő tanfolyamot felvételi vizsga fejezi be, melynek sikeres letétele után a jelölt végleges felvételt nyer a Vörös Kereszt kötelékébe. Pályázhat minden magyar állampolgár aki legalább négy polgárral bír, 18-ik életévét betöltötte, 30-ik életévét azonban még nem haladta túl. A tanév 1942 január elején kezdődik. A kérvényeket december 20-áig kell beadni.

Könyv és KultúraF. O. Busch: **NARVIK**
(Stádium kiadása)

A német torpedórombolók narvik villámhadjárata már szinte hősi mondává vált. A sarki óv jég- és hósvatagjaiban utánozhatatlan tengerészbravúrral szállították, dühöngő viharban, a megszállt hegyvidékeket Bonte hajóparancsnok vezetése alatt, aki maga is hősi halált halt Narvik előtt; tíz német romboló utolsó torpedójáig, utolsó gránátjáig vívta önfeláldozó élet-halálharcát a nagy tulerőben lévő angol hajóegységekkel. A megmenekült legénység azonban, Dietl tábornok ostmarki hegyvidékeivel, szilárdan állt a vártán, a jeges fjordok holdbéli tájhoz hasonló sziklavilágában. Amikor aztán a német csatahajók elcsúszkáltak a „Glorious” repülőgép-anyahajót s a német zuhanóbombázók támadásai elől szegényteljes futásban keresett menedéket a dicső angol flotta, ismét német hadilobogó lenghetett Narvik felett.

Fritz Otto Busch korvettkapitány, a norvégiai német harcok beszámolója alapján, mesteri kézzel és lélekzetterővel izgalmas előadásban tárja elénk azt a csodálatos hősi történetet, melynek dicsőséges sorait a sarkkörön túl, hazájuktól 2000 kilométer távolságban harcoló német katonák irták a csüligokba. Közel 100 eredeti felvétel emeli az érdekesítő háborús könyv értékét.

**Szeretetadománybélyegeket hoz
forgalomba a posta**

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. posta vezérigazgatósága közli, hogy a Főméltóságú Asszony fővédnöksége alatt álló és a bolsevizmus ellen határainkon túl küzdő honvédségünk szeretetadományban való részesítése céljából indított segélyakció támogatására december elsejétől 8 filléres címletű 12 filléres feláru, 12 filléres címletű 18 filléres feláru,

20 filléres címletű 30 filléres feláru, 40 filléres címletű 60 filléres feláru bélyegekből álló 300.000 sorozatot hoz forgalomba. Ezenfelül 20 filléres címletű és 40 filléres feláru bélyegekből korlátlan mennyiségcímletet ad ki. A bélyegsorozatokat más postahivatalokon kívül a nagyváradi 1. számú postahivatal is árusítani fogja.

**Egyre súlyosabb helyzetet
teremt Amerikában a szén-
bányászok sztrájkja**

Washingtonból jelentik: (NTI) A szénbányászok sztrájkja egyre súlyosabb helyzetet teremt. A helyzet súlyosbodásához hozzájárul az is, hogy bekövetkeztek az első incidensek. — Roosevelthez közelálló személyiségek kijelentették, hogy az elnök el van határozva, hogy erélyes intézkedésekkel véget vet a sztrájkoknak. Kormánykörökben hangsúlyozzák, hogy az elnöknek meg van a lehetősége új sztrájk törvény létrehozására. (MTI)

Newyorkból jelentik: (NTI) Az Asso-

ciated Press szerint Pennsylvania nyugati és középső vidékén 18 szénbánya munkássága sztrájkba fogott. Ugyanezen hírszolgálati iroda közli, hogy 48 órában belül Nyugatvirginia valamennyi szénbányájában rokonszenvsztrájkra számíthatnak. (MTI)

Newyorkból jelentik: (Német TI) A Roosevelt által összehívott értekezlet, amelynek a december 7-ére tervezett bérharc elsimitása volt a célja, félbeszakadt. (MTI)

Minden húzáson egy főnyeremény!

Január 2-án már 750.000 pengőt lehet nyerni a tíz nappal előbb vásárolt erdélyi kötvénnyel!

1949. január 2-án lesz az erdélyi nyereménysorsolás első húzása. A kötvénytulajdonosok tehát alig néhány nappal kötvényeik lejegyzése után azonnal a szerencsés eshetőséggel néznek szembe, hogy az erdélyi kölcsönbe fektetett pénzüket sokszorosan tetézzék visszajárják. Lesznek olyanok, akik kis befektetés árán egyszerre dúsgazdag emberré válnak.

Mindjárt az első húzáson sorosra kerül ugyanis egy 750.000 pengős főnyeremény,

ezenkívül kihúznak két darab 50.000 pengős, tíz darab 10.000 pengős, száz darab 1000 pengős és nyolcszázötvenöt darab 500 pengős nyereményt.

Mindjárt az első alkalommal tehát közel ezer kötvénytulajdonos esik ki a további versenyből, nem úgy azonban mint a sportversenyek selejtezőjén vesztésként, hanem éppen ellenkezően, mint nyertes.

A nyereménykölesőnek 1961-ig évente kétszer, összesen negyven húzása lesz, a következő még 1942-ben, július havának első hétköznapján Általában

minden húzásnak fő jellemvonása és egyben megkülönböztetője az osztálysorsjáték húzásától, hogy mindégyniken főnyereményt is kisorsolnak,

tehát 1.000.000, 750.000, 500.000,

Kész nőruhák (modellek)**Fehérmű
Fűző****HEDRICH-SZALON**

Rákóczi-út 21.

300.000, vagy 200.000 pengőt. Összesen hét darab 1.000.000 pengős, négy darab 750.000 pengős, tizennégy darab 500.000 pengős, kilenc darab 300.000 pengős és hat darab 200.000 pengős főnyeremény kihúzására kerül majd sor.

Persze, a teljes nyereményösszege csak a teljes, 200 pengő névértékű kötvények tulajdonosai tarthatnak igényt. Ahinek fél kötvénye, vagy negyed kötvénye lesz, annak csak a nyeremény fele, illetve negyedrésze jár, akár csak az osztálysorsjátékon.

Jövedelemadót nem kell utána fizetni.

csak a 20 százalékos nyereményilletéket vonják le belőle, ezt is már csak abból az összegből, amely a kötvénytörlesztés kiegyenlítése után fennmarad. Ha tehát valaki 200 pengős kötvényével, mondjuk, 100.000 pengőt nyer, akkor ebből a 100.000 pengőből előbb visszafizetik neki a kötvény 200 pengős vételárát és a fennmaradó 99.800 pengőből vonják le a 20 százalék illetéket, vagy 19.960 pengőt. Végeredményben tehát 200 plusz 79.840, összesen 300 pengőt kap kézzel, ami 200 pengős, egyébként is jól kamatozó kölcsönösszeg fejében még mindig „elég szép” kis hozadék.

Bihar vármegye Alispánjától
14.113—1941. szám.

**Verseny tárgyalási
hirdetmény**

Bihar vármegye alispánja a vármegye központi és járási főszolgabírói hivatalai részére az 1942. évben szükséges papír és irodaszer, valamint nyomtatvány szállítására a visszacsatolt letéti és erdélyi országgrésze korlátozott nyilvános versenytárgyalást hirdet.

A versenytárgyalás részletei az ajánlati és szállítási feltételek egy a vármegyei irodaigazgatónál, mint a nagyváradi és kolozsvári Kereskedelem és Iparkamaráknál, az Ipartestületek Országos Központjánál, a nagyváradi, szatmárnémeti és kolozsvári ipartestületeknél, Nagyvárad, Szatmárnémeti és Kolozsvár városok mérnöki hivatalában, a Hadiirokkantak Országos Nemzeti Szövetsége nagyváradi, szatmárnémeti és kolozsvári csoportjánál megtekinthető a hivatalos órák alatt. A minták csak a vármegyei irodaigazgatónál tekinthetők meg.

Ajánlatok a hatóságomtól díjmentesen beszerezhető ajánlati és költségvetési úrlapokon 1941. évi november hó 29-én 10 óráig nyújtandók be az alispáni iktatóhivatalban. Az ajánlatok ugyanazon napja délelőtt 10 óra 30 perckor lesznek felbontva.

Nagyvárad, 1941. november hó 16.

Dr. vitéz Nadányi s. k.
alispán.

Belvárosi mozgóban

Párbaj semmiért Hunyady Sándor és Vaszary János híres vígjátéka
Nagy Alice, Vaszary Piri, Csontos Gy., Somlay,
Tompai Pufi. Két óras kacagás.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1

MA
Kellermann világhírű regényének kivételes
szépségű filmváltozata.**Egyetlen éjszaka**

Főszereplők Pierre Blanchard és Renée St. Syr

Mezey Mária, Hidvéghy Valéria, Jávor Pál és
Kiss Ferenc merész témájú filmujjdonsága**LANGOK**

Ma az APOLLO-ban

H I R E K Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
félévre 15, egy óra 2,50 pengő
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kérleteit nem adunk vissza.**MISÉT MONDOTT KASSÁN A
HERCEGPRIMÁS.** Kassáról jelenti
a MTI: A hercegprimás szerdán dél-
előtt a székesegyházban főpapi szent-
misét mondott. Délben Madarász Ist-
ván megyéspüspök ebédet adott tisz-
teletére. Este a hercegprimás megte-
kintette az egyházművészeti kiállítást.Serédi biboros-hercegprimás ma
dél előtt Kassáról Jászóra érkezett a
Premontrei Rend meglátogatására.**November 30-ig lehet elfogadni
1 és 2 pengősöket.** Budapest-
ről jelenti a MTI: Illetékes helyen
felhívják a közönség figyelmét arra,
hogy az egy és két pengős ezüst ér-
mek november 30-ig lesznek magán-
forgalomban. Az állami és egyéb köz-
intézmények december 31-ig fogadják
el. A MNB és fióktitkészei 1942.
január 30-ig cserélik át alumínium
érmékre.**Meghívó.** Müller Testvérek vegyészeti
gyár r. t. nagyváradai cég 1941. évi
november hó 29-én délután 11 órakor
Nagyváradon, Rimler Károly-utca 17.
szám alatt rendkívüli közgyűlést tart
a következő tárgysorozattal: 1. Az
igazgatóság jelentése a felszámolással
kapcsolatos cégbírósi határozatról.
2. Az alaptőkével kapcsolatos bejegyzés
helyesbítése, illetve a bejegyzett
3.600.000 leies alaptőkének a tényleges
2.400.000 leies alaptőkére való leszámí-
tása. 3. Az 1941. évi március hó 14-én
tartott rendkívüli közgyűlésen a fel-
számolás, a felszámoló, és felügyelő
bizottsági tagok tevékenységéről hozott
határozatok helybenhagyása. 4. Egy új
felszámoló választása. 5. Esetleges in-
dítványok. — A közgyűlésen részt ven-
ni szándékozó részvényesek tartoznak
részvényeiket a közgyűlést megelőző
napig dr. Farkas Adorjánnál, Nagyvá-
radon, Horthy Miklós-ut 11. szám, —
letétbe helyezni.**A RUGANYOS ABRONCSOK
HASZNÁLATÁT A JÖVŐ ÉV VE-
GÉIG MEGHOSSZABBÍTOTTAK**
Budapest, a Magyar Távirati Iroda
jelenti: A kereskedelem és közleke-
désügyi miniszter a gépjárműveken
és pótkocsikon alkalmazott rugalmas
abroncsok használatának határidejét,
a belügyminiszterrel egyetértve 1942.
december 31-éig hosszabbította meg.
Rugalmas abroncsokkal felszerelt új
gépjárművek forgalombahozatalát a
miniszter különösen megokolt eset-
ben megengedi.**348 millió léva folyik be a bul-
gáriai zsidók vagyonszállítása fejé-
ben.** Szófiából jelenti a NTI: A
bolgár zsidók vagyonszállítása fejé-
ben 348 millió léva fog befolyani. A
vagyonszállítás során 2160 zsidó egy-
milliárd léva vagyonot jelentett be.**Az erdélyi római katolikus Státus
megtartotta közgyűlését**Kolozsvárról jelenti saját tudósítónk.
Ma délelőtt tíz órai kezdettel tartotta
meg az Erdélyi Római Katolikus Státus
rendes évi közgyűlését.A közgyűlés előzményeiről és a je-
lentéséről már beszámoltunk.
Tegnap a közgyűlés előkészítésére
előértekezlet volt. Ma reggel kilenc
órákor az Igazgatótanács közös szent-
misén vett részt az egyetemi temp-
lomban.A közgyűlés 10 órákor kezdődött
meg. Az elnöki emelvényen Sándor
Imre püspöki helynök és dr. Jelen

Gyula világi elnök foglalt helyet.

Sándor Imre megnyitó beszédé-
ben megemlékezett az idei év nagy törté-
nelmi évfordulójáról, a tatárjárásról,
Budavár felszabadulásáról, majd ke-
gyeletos szavakkal áldozott az elmúlt
év nagy halottai emlékének.Sor került ezután az elnöki jelentés
felolvasására. A jelentést már tegnap-
előtti számunkban ismertettük.A jelentéshez és a tárgysorozat többi
pontjaihoz többen szóltak hozzá. A
közgyűlés fél egykor ért véget.**Törvényjavaslat készül
a munkaközvetítés államosításáról****Az iparügyi tárca költségvetését tárgyalja a képviselőház**A képviselőház csütörtökön délelőtt
az iparügyi tárca költségvetését tár-
gyalja. Sztiz János előadó ismertette
a tárca költségvetését. Sorra vette a
tételket és részletesen ismertette az
előirányzatokat. Megemlítette, hogy
több fontos ipari vonatkozású tör-
vény készült el, amelyeket rövidesen
a Ház elé terjesztenek. Elkészült az
ipar fejlesztésére vonatkozó javaslat,
amelyre feltétlenül szükség van a
korszerűsítés miatt. Az új törvény
majd rendet teremti a kedvezmények
adományozása és a segélyezések fel-
tételi terén. Ezen a télen elkészül
egy másik javaslat is, amelyet rövi-
desen szintén a Ház elé terjesztenek
a munkaközvetítés államosításáról.
Elkészült a nagyon fontos munka-
kamara javaslat is, amelynek az a
lényege, hogy lehetővé teszi a mun-
kakeresők és munkaadók közös ta-
nácskozását olyan ügyekben, amelyek
eddig a hatóság jogkörébe vágtak. Az
előadó után sor került a vezérszóno-
kok beszédeire.Az első szónok, Lill János átfogó
reformot sürget az ipari munkásság
szociális helyzetének javítása terén és
különösen a munkabérek emelését
sürgöti. A költségvetést nem fogadja
el. Rankay Ferenc, a MEP első ve-
zérszónoka kiemelte azokat a nagy ér-
demeket, amelyeket Gömbös Gyula a
magyar ipar megóvása és kiépítése
körül szerzett. Hangsúlyozta az ipar
korszerűbbé tételének fontosságát.
Ha a mezőgazdaság művelését in-
zivebbé teszik és az ipart decentrali-
zálják, akkor a gazdasági élet sokkal
nagyobb számú lakost bír táplálni
mint a jelenlegi. Nem szabad a fővá-
rosnak az ország ipari központjának
lenni. Az ipart a vidékre kell szétosz-
tani. A fővárosnak az ország tudomá-
nyos, művészeti és politikai központ-
jává kell fejlődnie. A mérnöki utá-
npótlás nagy gondot okoz. A helyze-
ten segíteni lehet művezetők fokozott
kiképzésével. Az ipari szakiskolákat
teljesen gyakorlati irányban kell ki-
fejlesztetni.**Hétfőn iktatják be Szilassy
Lászlót Debrecen város új
főispánját**(Nagyvárad) A vármegyházán nyert
ertesülésünk szerint Szilassy
Lászlót, Debrecen szabad királyi vá-
ros új főispánját, november 24-én, hét-
főn iktatják be ünnepélyes külsőségek
között. A beiktató rendkívüli közgyűlé-
sen és az ünnepségen Bihar vármegyéi
dr. Cziffra Kálmán főispán és dr. vi-
téz Nagányi János alispán képvisel-
ik. A főispáni beiktatás után nagy-
szabású díszbéd lesz az Arany Bika-
ban.**HASZÁNLITOTTÁK A BETEG
VESZPRÉMI PÜSPÖKÖT** Buda-
pestről jelenti: Czupik Gyula vesz-
prémi megyéspüspök ma délelőtt be-
tegszállító kocsin visszatért székhe-
lyére. Bár állapotában tartós a javu-
lás, egyelőre naponta csak három
óra ra kelhet fel. (M¹)**Bartha Károly és Werth Henrik elfo-
gadhatják és viselhetik a Német Sas-
rend nagykeresztjét.** Budapest, a MTI
jelenti: A Kormányzó Ur megengedte,
hogy vitéz dálnokfalvi Bartha Károly
szkv. vezérezredes, honvédelmi minisz-
ter és Werth Henrik vezérezredes, a
Német Birodalom Vezér és kancellár-
ja által a nekik adományozott Német
Sasrend nagykeresztjét a kardokkal el-
fogadhatják és viselhetik.**Ujpesten nem kapnak talpbőrt és
cipőt a zsidók.** Ujpestről jelenti:
(MTI) Ujpest város polgarmestere
rendeletet adott ki, amely hivatko-
zással arra, hogy talpbőr és lábbeli
aránylag csekély mennyiségben áll
a fogyasztóközönség rendelkezésére,
a keresztény magyar munkásság és
polgárság legszükségesebb igényeinek
kielégítése céljából az elosztásnál a
lényegesen jobban ellátott zsidóság
mellőzését rendeli el.**Az olasz rendőrség letartóztá-
tott egy titkos szolgálatot végző
amerikai lelkészt.** Baselből je-
lenti a Bud. Tud. A Basler Nachrich-
ten jelenti Rómából, hogy az olasz
rendőrség őrizetbe vett egy amerikai
lelkészt, akit azzal vádolnak meg,
hogy titkos hírszolgálatot tartott
fenn. Tegnap délelőtt detektívek je-
lentek meg a lelkész lakásán, ahol
házkutatást végeztek és különböző
iratokat lefoglaltak, majd a lelkészt
is magukkal vitték.**Pályázni lehet OTI fogalmazó-gya-
kornoki állásokra.** Az Országos Társa-
dalombiztosító Intézet fogalmazási,
műszaki és biztosítás-matematikai
tisztviselői egyesített létszámában üre-
sedésben levő husz fogalmazó-gyakor-
nok állásra pályázatot hirdetnek. Az
állások részben Budapesten, az Intézet
központjánál, részben pedig vidéken
Balassagyarmaton, Ungváron, Szom-
bathelyen, Csíkszeredán, Kézdivásárhe-
lyen, Gyergyószentmiklóson, Márama-
rosszigeten, Szatmárnémetin, Nagyká-
rolyban és Székelyudvarhelyen tölthet-
ők be.**Vasárnap zárul a Hénel kiállítás**
Vasárnap, 23-án este zárul Hénel Gusztáv és Margit festőművészek képkiallítása a Katolikus Körben. Megtekinthető 10-1 és 3-8 óráig. Belépődíj nincsen.**Vasárnap lesz a „füsttlen nap”
Nagyváradon.** Saját tud. A nagyváradai
cserkészcsapatok vasárnap, november
23-án tartják meg a füsttlen napot,
amikor a város főbb pontjain cigarettát,
szivart, dohányt, képeslapokat és
könyveket gyűjtenek a harcáért küzdő
honvédek számára. A cerkészköz-
gyűjtők vasárnap reggel foglalják el
helyeiket. A gyűjtés délután 5 óráig
tart és csak a mozik és a színház előtt
fejezik be azt este 7 órakor.**Adományok.** Özv. Pataki Györgyné
részére „Isten nevében” 3 pengőt, „Isten
névében” egy csomagot hoztak
szerkesztőségünkbe. Nyikos Ilona ré-
szére Wildt Ilona (Székelyudvarhely)
3 pengő 55 fillért küldött. Az összegeket
rendeltetési helyére juttatjuk.**Kik nyertek a sorsjegyen?** Az osz-
tálysorsjáték mai húzásán 40.000 pengőt
nyert 48397, tízezer pengőt a 43326,
ezer pengőt az 57890, 8811' számú sors-
jegy. (Felelősség nélkül).**Békéfi Lászlót eltiltották a színpad-
tól.** Budapest, az Esti Újság írja: A
színművészeti és filmművészeti kama-
ra fegyelmi bírósága Békéfi László
színművész, kamarai tagot az ellene
folyó fegyelmi ügyben, november 1-i
ítéletében a hivatás gyakorlásától a
fegyelmi ügyben kimondott ítélet jog-
erőre emelkedéséig azonnali érvénnyel
felfüggesztette.**TEMETÉSEK.** Somogyi Sándorné
Gyenge Mária 59 éves korában meghalt.
Temetése pénteken 3 órakor
lesz a Hattyu-utca 41. számú gyász-
háztól. — Mányi Ferencné vértesi
Magyary E. Lydia temetése tegnap
volt. — Özv. Bányay József Fazekas
Ilona 81 éves korában meghalt. Te-
metése szombaton 11 órakor lesz a
Steinberger kápolnából. — (Erdélyi
„Concordia.”)

Nemzetgyalázási pereket tárgyalta a törvényszék ötös tanácsa

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön délelőtt hat nemzetgyalázási per főtárgyalását tartotta meg a törvényszék ötös büntetőtanácsa dr. Ungvári Antal elnökségével. Tárgyalta az ötös tanács Simon Margit felsővisói születésű bűnperét, aki 1940 október 6-án a visszacsatolás napján, a honvédsereg katonáira tett súlyosan sértő kifejezéseket. A törvényszék dr. Kovács Árpád védő kérelmének helyt adott és új tanúk kihallgatását rendelte el, a főtárgyalást elnapolta. — Jég Sándor érábrányi lakos ügyét tárgyalta ezután a törvényszék. A vádlott a községházán cipőtalpjegyet kért és ebből kifolyólag a magyar törvényt gyalázta. A törvényszék figyelembe véve büntetlenségét, egyhónapi fogházbüntetésre ítélte a vádlottat. A büntetés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. — Két ügy tárgyalását, miután a beidézetek nem jelentek meg, a törvényszék elnapolta. A tárgyalás lapunk zárakor még tart.

Vadászati versenytárgyalási hirdetmény

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium a szentjohi ajátság tulajdonában álló, mintegy 572 kat. hold kiterjedésű Szentjohi községben (Bihar vármegye) fekvő erdő- és mezőgazdasági birtokon gyakorolható vadászati jog haszonbérbeadására folyó évi december hó 15-én délután 1 órakor nyilvános, zártajánlatú versenytárgyalást tart, a minisztérium VIII-2 ügyosztályában (Budapest, V. gróf Klebelsberg Kuno utca 16. szám, III. emelet 42 ajtó.) A versenytárgyalási feltételek és a haszonbérleti szerződés tervezete ugyanott az ügyosztály irodájában és a kir. közalapítványi erdőőrségnél (Szentjohi, Bihar vármegye) díjmentesen beszerezhetők.

Budapest, 1941. évi november hó.
M. Kir. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium.

RÁDIO

- 6.40 Ebresztő. Torna.
- 7.00 Hírek — Közlemények — Étrend — Hanglemek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 A faodutól a felhőkarcolóig. Irta Horváth Barnáné. Felolvasás.
- 10.45 Mit nézzünk meg? A Batthyány-család arcképeit a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti dr. Pásztor Balázsné Aicsuti Katalin dr. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Harangszó. Himnusz. Fohász
- 12.10 Melles Béla-zenekar.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés
- 13.30 Hanglemek.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Veress Károly cigányzenekara.
- 16.10 Ifjúsági rádió.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.30 Rádióposta.
- 17.55 Székesfevárosi Zenekar.
- 18.00 Hírek magyar, német és orosz nyelven.
- 19.20 Innen-onnan. Hangképek.
- 19.50 Rádiózenekar.
- 20.35 Bajor Gizi költőnők versét mondja.
- 21.00 Rádiózenekar.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Hanglemek.
- 22.35 Zsiga Erno cigányzenekara.
- 24.00 Hírek.

Mennyit pereskedett tavaly az OTI

Az OTI most megjelent évi jelentéséből kiderül, hogy az elmúlt évben a budapesti járásbíróóság 3378, az ítélőtábla pedig 1420 ítéletet hozott az OTI ellen indított perekben. Mind a két bíróság jóval több ítéletet mondott ki, mint az előző évben. Tehát a perek száma szaporodott. A 3378 járásbíróisági ítélet közül 1933-ban a bíróság teljesen elutasította az igénylőt, míg 1445 perben az OTI-t marasztalták el. Az OTI a marasztaló ítéletekkel szemben csak 424 esetben élt fel-

lebbezéssel, míg a többi marasztaló ítéletet teljes terjedelmükben fogadtosította. Az ítélőtáblán hozott 1420 ítélet közül 1061 ítéletet az igénylők, 359 ítéletet pedig az intézet fellebbezése előzte meg. Az igénylők fellebbezése folytán rájuk nézve csak 144 táblai ítélet volt kedvező, míg 917 sikertelen maradt. Viszont az OTI által előterjesztett fellebbezések folytán 153 táblai ítélet volt kedvező az intézetre, míg 200 esetben a tábla elutasította az OTI fellebbezését. (Magyar Tudósító.)

SZÍNHÁZ

Második félidő

Szerdán este eredeti bemutatóra került sor a Szigligeti Színházban. A Második félidő című zenés sportvígjáték került, sorra, amelyet Bodola Gyula ötletéből Sármágy Miklós, a társulat prózai főrendezője írt, a zenét pedig Bihari Zoltán szerezte.

A nyolc képből álló darab mindvégig hangulatos és mulattató. Főleg a sportot kedvelő közönség érezte jól magát és sűrű tapsokkal jutalmazta a nagyszerűen megrajzolt alakokat.

A darab a Pannónia és a Terézváros párharca körül bonyolódik. Két középcsatár: Ákos Csuli és Bodó László áll szemben egymással, s versenyeznek Éva szerelméért. Remek jelenetek követik egymást. Legnagyobb sikere a rádióközvetítésnek volt. Rengeteg bonyodalom és nagyszerű helyzetkomikum után jut el a darab a hepiendhez.

A szereplők minden szempontból dícséretet érdemelnek. Mancsi, a „Pannónia őrangyalának” szerepében Jurik Julesi hangulatos, kedves, mulattató, színt, életet vitt a színpadra. A sportért rajongó kamasz lány figurájának megrajzolása tökéletes alakítás. Évát Majthényi Gabi játszotta. A fiatal művésznő ez alkalommal mutatkozott be nagyobb szerepben és osztatlan sikere volt. Tulajdonképpen „beugrott” Kolthay Aranka helyett s összesen két

nap állott rendelkezésére a szerep betanulására. Ez csak emeli alakításának értékét. Jól mozog a színpadon, beszéde tiszta, érthető, magyaros s játékából nem hiányzik az a közvetlenség és báj sem, amit szerepköre megkövetel.

A férfiak közül Solymossy Imre, Zelenyák edző alakítója könyvelte el a legnagyobb sikert. Maszkja annyira jól sikerült, hogy már belépésekor zúgó tapsot kapott. Jurik Julesival lejtett táncait pedig többször is el kellett ismételn. Márky Géza és Bakoss István volt a két ellenlábás középcsatár. Márky ezuttal „férfias” szerepében is sikert aratott. Bakos alakítása is jól sikerült. Kozma Andor a megszokott jóízű és humoros. Kiváló kabinetalakítás Náday Pálé. A többi szereplők is mind hozzájárultak a darab sikeréhez.

A második felvonás kezdetén Krüger Károly szaktanácsadó és Rónay Ferenc edző vezetésével felvonult a színpadra a NAC tizenegye s elnökelt a NAC-indulót. A közönség lelkesen megtapsolta a csapatot.

Bihari Zoltán zenéje tetszett a közönségnek.

A zenekart Szathmáry Endre vezényelte a tőle megszokott pontossággal. (Bys.)

Színházi iroda közleményei:

— A Nac teljes csapata csütörtökön is fellép a Második félidőben. A tegnapi bemutatón a Nac színpadon megjelenő csapatát óriási ováció fogadta, úgy hogy a színház igazgatójának kérésére a csütörtök esti előadáson is meg fog a csapat teljes számmal jelenni a színpadon. — A Második félidő ma, csütörtökön tisztviselőbérletben kerül színre, pénteken, szombaton, vasárnap délután és este szintén műsoron van.

— Hétfőn, a Népművelési előadások sorozatában a Fiatalok-bolondság című mulatságos operett megy.

— Katona József ünnep a színházban Kedden premierbérletben és szerdán tisztviselőbérletben Katona József születésének 150. évfordulójára a színház emlékünnepeket rendez, melynek keretében Némethy Gyula pápai preláts Katona Józsefről emlékbeszédet tart, Radnóthy Éva, a színház kedvenc primadonnája Hunyadi László c. operából fog egy áriát énekelni. Ezt követi a Bánk bán egy színpadi jelenete. Szű-

net után aztán sor kerül Tabéry Géza történelmi tárgyú darabjára, a Kolesvári bálra.

HETI MŰSOR:

Csütörtök este 8 órakor: Második félidő.
Pénteken este 8 órakor: Második félidő.
Szombaton este 8 órakor: Második félidő.
Vasárnap délután 4 és este 8 órakor: Második félidő.
Hétfőn este 8 órakor: Fiatalok bolondság. (Népművelődési előadás).

A népművelési színházi előadások sorozatában f. évi november hó 24-én, hétfőn este 8 órakor a „Fiatalok bolondság” című operett van műsoron. Egységes helyárak: földszinti és páholyülés 1 P., erkélyülés 5 fillér, állóhely 30 fillér.
Kedvezményes jegyek naponta 1—13 és 18—19 óra között a népművelési titkári hivatalban (Hitler Adolf-utca 15.), hétfőn este a színházi pénztárnál rendes áron válthatók.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjük a MAGYAR LAPOK-at.

Szolgálatos gyógyszerárak:

Ezen a héten a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot: Atlasz Lajos Szent Antal gyógyszerára, Horthy Miklós-út 10. sz.
Hajdú Hugó Csillag gyógyszerára, Hlatky Endre-utca 23. sz.
Zsigmondovics Barla Aranykereszt gyógyszerára, gróf Teleki Pál-utca 2. szám.
Sebestyén Arthur Diana gyógyszerára, Gilányi-út 18. sz.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombathéig tart.

NAGY FÖLDRENGÉS VOLT ERSZINDJANBAN. Ankarából jelentik: szerdán délelőtt félperccig tartó heves földrengés volt. A földlökések észak-déli irányúak voltak. A városban jelentős károk nem keletkeztek. Megrongálódott az iskola épülete és néhány lakóház.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Álláskeresőknél 25 százalék engedmény

Lakás
2 utcai parkettes szoba, külön udvari konyhával, fürdőszoba használatlaltal decemberre kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 749

Adás-vétel
Férfiruhákat, használtakat legjobban vehet és eladhat Molnár használatruha üzletében. Bémer-tér 1. (udvarban). 586

Aranyat, briliánst, ezüstöt magas áron veszek órát, ákszert javítok Gyente István ékszerész Rákóczi út 19

Vaskályha eladó. Roszler fodrásznál, Gróf Csáky István-utca 10. 748

Hevesi sütőtök 30 fillér Juresáknál, Nagypiac-tér. Telefon 11-96. 739

VENNEK keveset használt 38-as cipőre való fekete, esetleg barna, fekete magas sarkú hócizmát. Címet a kiadóba kérem.

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarián ékszerész, Rákóczi-út 8. (Széchenyivel szemben)

Modern díofaháló rekamiével, ebédő jőkarban, Hardtmuth kályha 3 méteres fehér porcellán eladó. Rimanóczy-utca 7. III. em. ajtó 12. 746

Aranyat, ezüstöt napi áron veszek. Tiszay óras és ékszerész Nagyvárad, Rákóczi-út 6.

Egy „E” bűtűvel rendelkező új gépkocsit vesz a városi levante parancsnoktól. Markovits laktanya 743

Különféle
Vincellért fixfizetéssel felveszek. — Nagyvárad, Berkovits Ferenc-u 78. 742

Allást nyec
Jó megjelenésű, megbízható gyakorlatlaltal bíró kiszolgáló kisasszony felvétetik azonnalra, Besting cukrászdában. 747

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.
Fő- és felelős szerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc Szent László-nyomda RT. 1000 Budapest

Készült a Szent László-nyomda r. t. kőrtorgóépén, Nagyvárad, Szűgyi Dezső-utca 5. szám.